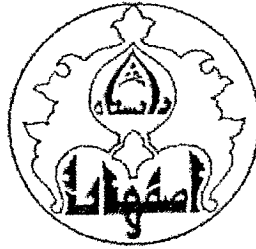


١٠٩٧٧

۸۷/۱/۱۱۲۷

۸۷/۱/۱۱۲۷



دانشگاه اصفهان

دانشکده ی تربیت بدنی و علوم ورزشی

گروه تربیت بدنی و علوم ورزشی

پایان نامه ی کارشناسی ارشد رشته ی تربیت بدنی

شناسایی عوامل جذب کننده و بازدارنده گردشگران ورزشی فعال سفر کننده به

ایران

استاد راهنما:

دکتر محمد سلطان حسینی

استادان مشاور:

دکتر حبیب هنری

دکتر حمیدرضا وارثی

پژوهشگر:

مهدی محمودی یکتا

۱۳۸۷ / ۹ / ۲۳

شهریور ۱۳۸۷

۱۰۶۹۷۶

کلیه حقوق مادی مترتب بر نتایج مطالعات، ابتکارات
و نوآوری های ناشی از تحقیق موضوع این پایان نامه
متعلق به دانشگاه اصفهان است.



دانشگاه اصفهان

دانشکده ی تربیت بدنی و علوم ورزشی
گروه تربیت بدنی و علوم ورزشی

پایان نامه ی کارشناسی ارشد رشته ی تربیت بدنی آقای مهدی محمودی یکتا تحت عنوان

شناسایی عوامل جذب کننده و بازدارنده گردشگران ورزشی فعال سفر کننده به ایران

در تاریخ ۱۳۸۷/۶/۲۵ توسط هیأت داوران زیر بررسی و با درجه عالی به تصویب نهایی رسید.

۱- استاد راهنمای پایان نامه دکتر محمد سلطان حسینی با مرتبه ی علمی استادیار

۲- استادان مشاور پایان نامه دکتر حبیب هنری با مرتبه ی علمی استادیار

دکتر حمیدرضا وارثی با مرتبه ی علمی استادیار

۳- استاد داور داخل گروه دکتر مسعود نادریان با مرتبه ی علمی استادیار

۴- استاد داور خارج از گروه دکتر علی زنگی آبادی با مرتبه ی علمی دانشیار

اینجانب به نمایندگی از هیأت داوران (داور داخل دانشگاه) و به درخواست نامبرده در خصوص تصویب این پایان نامه در تاریخ ۱۳۸۷/۶/۲۵ در جلسه هیأت داوران دانشگاه اصفهان شرکت نمودم و با توجه به بررسی و ارزیابی انجام شده در این خصوص، اینجانب را شایسته تصویب این پایان نامه درجه عالی می دانم.

امضای مدیر گروه

تقدیم به

پروردگاری که هر چه دارم از اوست

پدرم که اسوه استقلال است اگر ایستاده ام او
قامتم بود و اگر گامی بر می دارم او استوارم
نمود.

مادرم دنیای عظیم ایثار و دریای بیکران محبت
آنکه صبر و بردباری را به من آموخت

و برداران عزیزم که وجودشان باغ دلگرمیم را
صفا بخشیدند و یاریشان رهگشای من بوده
است.

و کلبه آسمانی که از صمیم قلب دوستی و ارادت دارد.

پیشکش بہ:

ہمسرم کہ با او طعم عشق را در زندگیم چشیدم

و با حضورش تحمل مشکلات و سختی ہا برایم آسان می شوند.

چکیده :

هدف از این پژوهش شناسایی عوامل جذب کننده و بازدارنده گردشگران ورزشی فعال سفر کننده به ایران می باشد. پژوهش حاضر از نوع توصیفی - پیمایشی و از شاخه تحقیقات میدانی است. ابزار جمع آوری اطلاعات پرسشنامه محقق ساخته ای است که عوامل جذب کننده و بازدارنده گردشگران ورزشی فعال را در ۵ حوزه زیر ساخت ها، جاذبه های طبیعی و غیر طبیعی، فرهنگ، مدیریت و سیاست می سنجد. از پاسخ دهندگان درخواست شده بود که بر اساس مقیاس 5 ارزشی لیکرت به سوالات پاسخ دهند. پایایی پرسش نامه از طریق آلفای کرونباخ به میزان ۰/۸۳ به دست آمد. جامعه آماری تحقیق شامل ۱۲۰ نفر از گردشگران ورزشی فعال (بازیکنان، مربیان، سرپرستان و پزشکان و همراهان تیم های ورزشی) سفر کننده به ایران برای انجام مسابقات (رسمی و غیر رسمی) بودند. در تجزیه و تحلیل داده ها از آمار استنباطی (t تک متغیره، ضریب رگرسیون و آزمون F) و آمار توصیفی (فراوانی، درصد، میانگین و انحراف معیار) استفاده یافته های پژوهش نشان داد که میانگین عوامل جذب کننده و بازدارنده در موارد زیر ساخت ها، فرهنگ، مدیریت، سیاسی و جاذبه های طبیعی و غیر طبیعی بزرگ تر از سطح متوسط ۳ می باشد، بنابراین از نظر گردشگران ورزشی این عوامل در جذب و بازداری آنها موثر و مفید می باشد. با مقایسه میانگین این دو گروه (عوامل جذب کننده و بازدارنده) مشخص شد که از دیدگاه گردشگران، عوامل جذب کننده با میانگین ۵۲/۶۰ نسبت به عوامل بازدارنده با میانگین ۴۰/۹۷ تاثیر گذارتر می باشد و بر اساس اطلاعات حاصله، در زمینه عوامل جذب کننده، میانگین عامل مدیریت (۴/۰۷ ± ۱۳/۷۳) و در زمینه عوامل بازدارنده میانگین عامل زیر ساخت ها (۳/۹۷ ± ۱۳/۴۷) بزرگ تر از سایر عوامل بوده است. نتایج نشان داد که گردشگران مجرد در رابطه با عوامل جذب کننده به مولفه زیر ساخت ها و در رابطه با عوامل بازدارنده به مولفه مدیریت و گردشگران متأهل در رابطه با عوامل جذب کننده به مولفه مدیریت و در رابطه با عوامل بازدارنده به مولفه زیر ساخت ها و مدیریت اعتقاد بیشتری دارند. امکان جذب گردشگران ورزشی فعال، برای بهبود وضعیت اقتصادی ورزشی کشور زمانی میسر است که همه مولفه های اثر گذار از جمله زیر ساخت ها، مدیریت، فرهنگ، جاذبه های طبیعی و غیر طبیعی و سیاسی در این زمینه مورد توجه و بررسی قرار گیرد. بالا بردن آمار گردشگران ورزشی فعال سفر کننده به ایران بدون تغییر نگرش در میان مسئولین و دست اندرکاران بخش ورزش و گردشگری و ایجاد بستری مناسب برای ورود گردشگران امکان پذیر نمی باشد و تحقق این امر مستلزم شناسایی عوامل جذب کننده و بازدارنده گردشگران و کار بر روی آنها می باشد.

واژگان کلیدی: گردشگری، گردشگر، گردشگری ورزشی، گردشگری ورزشی فعال، عوامل جذب کننده، عوامل بازدارنده.

فهرست مطالب

عنوان

صفحه

فصل اول: طرح تحقیق

۱-۱-۱- مقدمه	۱
۱-۲-۱- شرح و بیان مساله پژوهشی	۲
۱-۳-۱- اهمیت و ارزش تحقیق	۸
۱-۴-۱- اهداف تحقیق	۱۲
۱-۴-۱-۱- هدف کلی	۱۲
۱-۴-۱-۲- اهداف جزئی	۱۲
۱-۵-۱- سوالات تحقیق	۱۲
۱-۶-۱- قلمرو و محدوده تحقیق	۱۳
۱-۷-۱- محدودیت های تحقیق	۱۳
۱-۷-۱-۱- محدودیت های محقق خواسته	۱۳
۱-۷-۱-۲- محدودیت های خارج از کنترل محقق	۱۳
۱-۸-۱- تعریف واژه های کلیدی و اصطلاحات کاربردی	۱۴

فصل دوم: ادبیات تحقیق

۱-۲-۱- مقدمه	۱۶
۲-۲-۱- بخش اول: مباحث نظری و تعاریف	۱۷
۲-۲-۱-۱- گردشگری	۱۷
۲-۲-۱-۲- گردشگر	۱۹
۲-۲-۱-۳- گردشگری ورزشی	۱۹
۲-۲-۱-۴- گردشگر ورزشی	۲۰
۲-۲-۱-۵- تقسیم بندی گردشگری از بعد تقاضا	۲۱
۲-۲-۱-۶- اشکال مختلف گردشگری	۲۱
۲-۲-۱-۶-۱- گردشگری تفریحی	۲۱
۲-۲-۱-۶-۲- گردشگری فرهنگی- آموزشی	۲۱
۲-۲-۱-۶-۳- گردشگری ورزشی	۲۱
۲-۲-۱-۶-۴- گردشگری مذهبی	۲۲

۲۲	گردشگری اجتماعی ۵-۶-۲-۲
۲۲	گردشگری اقتصادی ۶-۶-۲-۲
۲۲	گردشگری سیاسی ۷-۶-۲-۲
۲۲	گردشگری درمانی ۸-۶-۲-۲
۲۲	توریسم چشم انداز (بازدیدهای یک روزه) ۹-۶-۲-۲
۲۲	روند گردشگری در ایران ۷-۲-۲
۲۳	تبلیغات گردشگری ۸-۲-۲
۲۴	گردشگری در اسلام ۹-۲-۲
۲۴	گردشگری و سیاست ۱۰-۲-۲
۲۵	پلیس ویژه گردشگران (مساله امنیت گردشگران) ۱۱-۲-۲
۲۵	ارتباط گردشگری ورزشی و رویدادهای ورزشی ۱۲-۲-۲
۲۸	منابع گردشگری ۱۳-۲-۲
۲۸	نقش توریسم ورزشی در توسعه گردشگری ۱۴-۲-۲
۲۹	مفهوم عوامل جذب کننده و بازدارنده ۱۵-۲-۲
۳۰	عوامل جذب کننده ۱-۱۵-۲-۲
۳۲	عوامل بازدارنده ۲-۱۵-۲-۲
	بخش دوم: تحقیقات و پژوهش های کاربردی در زمینه عوامل جذب کننده و بازدارنده گردشگران
۳۳	ورزشی ۳-۲
۳۳	تحقیقات مربوط به عوامل جذب کننده ۱-۳-۲
۳۳	تحقیقات انجام شده در داخل کشور ۱-۱-۳-۲
۳۶	تحقیقات انجام شده در خارج از کشور ۲-۱-۳-۲
۴۰	تحقیقات مربوط به عوامل بازدارنده ۲-۳-۲
۴۰	تحقیقات انجام شده در داخل کشور ۱-۲-۳-۲
۴۳	تحقیقات انجام شده در خارج از کشور ۲-۲-۳-۲
۴۷	جمع بندی ۴-۲
	فصل سوم: روش شناسی تحقیق
۴۸	مقدمه ۱-۳

۴۸	۲-۳- روش تحقیق
۴۹	۳-۳- جامعه و نمونه آماری
۴۹	۴-۳- روش نمونه گیری
۵۰	۵-۳- ابزار اندازه گیری و روش جمع آوری اطلاعات
۵۱	۶-۳- مراحل ساخت و اعتبار یابی پرسش نامه
۵۲	۷-۳- نحوه بررسی پایایی و روایی پرسش نامه
۵۳	۸-۳- روش های آماری
۵۳	۹-۳- متغیر های تحقیق
۵۳	۱-۹-۳- عوامل موثر بر توسعه گردشگری
۵۳	۱-۱-۹-۳- عوامل جذب کننده
۵۳	۲-۱-۹-۳- عوامل بازدارنده

فصل چهارم: تجزیه و تحلیل داده ها

۵۴	۱-۴- مقدمه
۵۵	۲-۴- بررسی ویژگی های توصیفی گروه نمونه
۵۶	۳-۴- یافته های توصیفی پرسش نامه
۶۳	۴-۴- یافته های پژوهش (بررسی سوالات پژوهش)
۶۳	۱-۴-۴- بررسی سوال اول
۶۵	۲-۴-۴- بررسی سوال دوم
۶۷	۳-۴-۴- بررسی سوال سوم
۷۰	۴-۴-۴- بررسی سوال چهارم
۷۵	۵-۴-۴- بررسی سوال پنجم

فصل پنجم: بحث و نتیجه گیری

۸۱	۱-۵- مقدمه
۸۲	۲-۵- نتایج توصیفی از ویژگی های گردشگران
۸۲	۱-۲-۵- بر اساس سن
۸۲	۲-۲-۵- بر اساس مسئولیت در تیم
۸۲	۳-۲-۵- بر اساس وضعیت تاهل

۸۲	۳-۵- نتایج بررسی سوال های تحقیق
۸۲	۱-۳-۵- سوال اول پژوهش
۹۰	۲-۳-۵- سوال دوم پژوهش
۹۵	۳-۳-۵- سوال سوم پژوهش
۹۶	۴-۳-۵- سوال چهارم پژوهش
۹۷	۵-۳-۵- سوال پنجم پژوهش
۹۸	۴-۵- پیشنهادها
۹۸	۱-۴-۵- پیشنهادهای کاربردی
۹۹	۲-۴-۵- پیشنهادهای پژوهشی
۱۰۰	پیوست ها
۱۱۲	منابع

فهرست جدول ها

صفحه	عنوان
۳۱	جدول (۱-۲) منابع اساسی برای توسعه گردشگری
۳۹	جدول (۲-۲) مدل متغیرهای اثرگذار بر بازدید مجدد از رویدادهای ورزشی
۵۵	جدول (۱-۴) توزیع فراوانی گروه نمونه بر اساس سن
۵۵	جدول (۲-۴) توزیع فراوانی گروه نمونه بر اساس مسئولیت در تیم
۵۶	جدول (۳-۴) توزیع فراوانی گروه نمونه بر اساس وضعیت تاهل
۵۶	جدول (۴-۴) مقادیر فراوانی و درصد پاسخ های گروه نمونه نسبت به سوالات مربوط به عوامل جذب کننده، مولفه مدیریت بر اساس گزینه سوالات
۵۶	جدول (۵-۴) مقادیر فراوانی و درصد پاسخ های گروه نمونه نسبت به سوالات مربوط به عوامل جذب کننده، مولفه فرهنگ بر اساس گزینه سوالات
۵۷	جدول (۶-۴) مقادیر فراوانی و درصد پاسخ های گروه نمونه نسبت به سوالات مربوط به عوامل جذب کننده، مولفه جاذبه های طبیعی و غیر طبیعی بر اساس گزینه سوالات
۵۸	جدول (۷-۴) مقادیر فراوانی و درصد پاسخ های گروه نمونه نسبت به سوالات مربوط به عوامل جذب کننده، مولفه سیاسی بر اساس گزینه سوالات
۵۸	جدول (۸-۴) مقادیر فراوانی و درصد پاسخ های گروه نمونه نسبت به سوالات مربوط به عوامل جذب کننده، مولفه زیرساخت ها بر اساس گزینه سوالات
۵۹	جدول (۹-۴) مقادیر فراوانی و درصد پاسخ های گروه نمونه نسبت به سوالات مربوط به عوامل بازدارنده، مولفه مدیریت بر اساس گزینه سوالات
۶۰	جدول (۱۰-۴) مقادیر فراوانی و درصد پاسخ های گروه نمونه نسبت به سوالات مربوط به عوامل بازدارنده، مولفه زیرساخت ها بر اساس گزینه سوالات
۶۱	جدول (۱۱-۴) مقادیر فراوانی و درصد پاسخ های گروه نمونه نسبت به سوالات مربوط به عوامل بازدارنده، مولفه فرهنگ بر اساس گزینه سوالات
۶۲	جدول (۱۲-۴) مقادیر فراوانی و درصد پاسخ های گروه نمونه نسبت به سوالات مربوط به عوامل بازدارنده، مولفه سیاسی بر اساس گزینه سوالات
۶۲	جدول (۱۳-۴) نتایج آزمون t تک متغیره، مقایسه میانگین عوامل جذب کننده گردشگران ورزشی فعال مسافرت کننده به ایران، عامل زیرساخت ها با سطح متوسط ($m=3$)
۶۳	

- جدول (۴-۱۴) نتایج آزمون t تک متغیره، مقایسه میانگین عوامل جذب کننده گردشگران ورزشی فعال مسافرت کننده به ایران، عامل مدیریت با سطح متوسط ($m=3$) ۶۳
- جدول (۴-۱۵) نتایج آزمون t تک متغیره، مقایسه میانگین عوامل جذب کننده گردشگران ورزشی فعال مسافرت کننده به ایران، عامل فرهنگ با سطح متوسط ($m=3$) ۶۴
- جدول (۴-۱۶) نتایج آزمون t تک متغیره، مقایسه میانگین عوامل جذب کننده گردشگران ورزشی فعال مسافرت کننده به ایران، عامل جاذبه های طبیعی و غیرطبیعی با سطح متوسط ($m=3$) ۶۴
- جدول (۴-۱۷) نتایج آزمون t تک متغیره، مقایسه میانگین عوامل جذب کننده گردشگران ورزشی فعال مسافرت کننده به ایران، عامل سیاسی با سطح متوسط ($m=3$) ۶۵
- جدول (۴-۱۸) نتایج آزمون t تک متغیره، مقایسه میانگین عوامل بازدارنده گردشگران ورزشی فعال مسافرت کننده به ایران، عامل زیرساخت ها با سطح متوسط ($m=3$) ۶۵
- جدول (۴-۱۹) نتایج آزمون t تک متغیره، مقایسه میانگین عوامل بازدارنده گردشگران ورزشی فعال مسافرت کننده به ایران، عامل مدیریت با سطح متوسط ($m=3$) ۶۶
- جدول (۴-۲۰) نتایج آزمون t تک متغیره، مقایسه میانگین عوامل بازدارنده گردشگران ورزشی فعال مسافرت کننده به ایران، مولفه فرهنگ با سطح متوسط ($m=3$) ۶۶
- جدول (۴-۲۱) نتایج آزمون t تک متغیره، مقایسه میانگین عوامل بازدارنده گردشگران ورزشی فعال مسافرت کننده به ایران، مولفه سیاسی با سطح متوسط ($m=3$) ۶۷
- جدول (۴-۲۲) نتایج آزمون t زوج شده مقایسه میانگین دیدگاه گردشگران ورزشی فعال، بین عوامل بازدارنده و جذب کننده ۶۷
- جدول (۴-۲۳) نتایج آزمون لوین، فرض همگنی واریانس های عوامل بازدارنده و جذب کننده ۶۸
- جدول (۴-۲۴) مقادیر میانگین و انحراف معیار نمرات دیدگاه گردشگران ورزشی فعال در خصوص عوامل بازدارنده و جذب کننده ۶۸
- جدول (۴-۲۵) نتایج آزمون F (مانوا) مقایسه میانگین دیدگاه گردشگران ورزشی فعال در خصوص عوامل بازدارنده و جذب کننده ۶۹
- جدول (۴-۲۶) نتایج ضریب رگرسیون وزن های خالص و ناخالص هر یک از عوامل مورد مطالعه بر جذب گردشگران ورزشی فعال ۶۹
- جدول (۴-۲۷) نتایج ضریب رگرسیون وزن های خالص و ناخالص هر یک از عوامل مورد مطالعه بر بازدارندگی گردشگران ورزشی فعال ۷۰

جدول (۲۸-۴) نتایج آزمون لوین فرض همگنی واریانس های عوامل جذب کننده گردشگران ورزشی فعال بر اساس وضعیت تاهل	۷۰
جدول (۲۹-۴) مقادیر میانگین و انحراف معیار دیدگاه گردشگران ورزشی فعال در خصوص عوامل جذب کننده بر اساس وضعیت تاهل	۷۱
جدول (۳۰-۴) نتایج آزمون F (مانوا) مقایسه میانگین دیدگاه گردشگران ورزشی فعال در خصوص عوامل جذب کننده بر اساس وضعیت تاهل	۷۲
جدول (۳۱-۴) نتایج آزمون لوین فرض همگنی واریانس های عوامل جذب کننده گردشگران ورزشی فعال بر اساس مسئولیت در تیم	۷۲
جدول (۳۲-۴) مقادیر میانگین و انحراف معیار دیدگاه گردشگران ورزشی فعال در خصوص عوامل جذب کننده بر اساس مسئولیت در تیم	۷۳
جدول (۳۳-۴) نتایج آزمون F (مانوا) مقایسه میانگین دیدگاه گردشگران ورزشی فعال در خصوص عوامل جذب کننده بر اساس مسولیت در تیم	۷۳
جدول (۳۴-۴) نتایج آزمون لوین فرض همگنی واریانس های عوامل جذب کننده گردشگران ورزشی فعال بر اساس سن	۷۴
جدول (۳۵-۴) مقادیر میانگین و انحراف معیار دیدگاه گردشگران ورزشی فعال در خصوص عوامل جذب کننده بر اساس سن	۷۴
جدول (۳۶-۴) نتایج آزمون F (مانوا) مقایسه میانگین دیدگاه گردشگران ورزشی فعال در خصوص عوامل جذب کننده بر اساس سن	۷۵
جدول (۳۷-۴) نتایج آزمون لوین فرض همگنی واریانس های عوامل بازدارنده گردشگران ورزشی فعال بر اساس وضعیت تاهل	۷۶
جدول (۳۸-۴) مقادیر میانگین و انحراف معیار دیدگاه گردشگران ورزشی فعال در خصوص عوامل بازدارنده بر اساس وضعیت تاهل	۷۶
جدول (۳۹-۴) نتایج آزمون F (مانوا) مقایسه میانگین دیدگاه گردشگران ورزشی فعال در خصوص عوامل بازدارنده بر اساس وضعیت تاهل	۷۷
جدول (۴۰-۴) نتایج آزمون لوین فرض همگنی واریانس های عوامل بازدارنده گردشگران ورزشی فعال بر اساس مسئولیت در تیم	۷۷

جدول (۴-۴۱) مقادیر میانگین و انحراف معیار دیدگاه گردشگران ورزشی فعال در خصوص عوامل بازدارنده بر اساس مسئولیت در تیم	۷۸
جدول (۴-۴۲) نتایج آزمون F (مانوا) مقایسه میانگین دیدگاه گردشگران ورزشی فعال در خصوص عوامل بازدارنده بر اساس مسئولیت در تیم	۷۸
جدول (۴-۴۳) نتایج آزمون لوین فرض همگنی واریانس های عوامل بازدارنده گردشگران ورزشی فعال بر اساس سن	۷۹
جدول (۴-۴۴) مقادیر میانگین و انحراف معیار دیدگاه گردشگران ورزشی فعال در خصوص عوامل بازدارنده بر اساس سن	۷۹
جدول (۴-۴۵) نتایج آزمون F (مانوا) مقایسه میانگین دیدگاه گردشگران ورزشی فعال در خصوص عوامل بازدارنده بر اساس سن	۸۰

فهرست شکل ها

عنوان

صفحه

- شکل (۱-۱) وجه تلاقی ورزش و گردشگری ۴
- شکل (۱-۲) ارتباط بین توریسم ورزشی با رویدادهای بزرگ، تفریحات بیرون از منزل و گردشگری مرتبط با
تندرستی ۲۷

فصل اول

طرح تحقیق

۱-۱- مقدمه

در سال های اخیر مدیران ورزشی برای اداره ی موثر سازمان های ورزشی و رضایت ورزشکاران و شرکت کنندگان در برنامه های ورزشی با مشکلاتی مواجه شده اند. تجاری شدن اکثر رشته های ورزشی، تورم، هزینه بالای ساخت و سازها و خرید وسایل و تجهیزات ورزشی، افزایش دستمزدها و بالا رفتن سطح توقعات و انتظارات و مقررات دست و پاگیر دولتی می تواند، در فرایند پیچیده شدن مدیریت در ورزش کشور دخالت داشته باشد. امروزه حتی فرق نمی کند که ورزش چگونه است و از چه نوع باشد (برای کسب افتخار ملی، کسب مهارت فنی و تیمی، درآمدزایی و یا کسب سلامت تن و روان) بلکه بحث مهم این است که ورزش در شرایط کنونی در بسیاری از جوامع و فرهنگ ها به عنوان یکی از مهم ترین فعالیت های گسترده اقتصادی شناخته می شود و بیشترین توجه و سرمایه گذاری برای توسعه و کسب درآمد بیشتر از آن انجام می شود. با توجه به اهمیت

ورزش در بسیاری از زمینه های اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی لزوم سرمایه گذاری در این مقوله و نگاهی اقتصادی به ورزش، امروز ضروری به نظر می رسد (درودی، ۱۳۸۰). در این میان مقوله ای که در حال حاضر

دولتمردان برای رشد اقتصادی کشورهايشان به آن تاکيد دارند، بحث گردشگري مي باشد. امروزه صنعت گردشگري يکي از منابع مهم کسب درآمد است و با انتقال قوي خريد مناطق شهري و صنعتي به نقاتي که توسعه چنداني ندارد، بين اين مناطق تعادل ايجاد مي کند و چهره تجارت محلي و منطقه اي را با توجه به ميزان اعتبار آن دگرگون مي کند (مالمير، ۱۳۸۵). از طرفي در هيچ برهه اي از تاريخ، ورزش به اندازه امروز با اقتصاد و فرهنگ کشورها پيوند نخورده و به عنوان يک کالاي حياتي مورد توجه عمومي قرار نگرفته است (عبدلي، ۱۳۸۴). با توجه به اهميت و اعتبار اين دو مقوله (گردشگري و ورزش) دست اندرکاران و مسئولين بخش ورزش و گردشگري براي رسيدن به اهداف (اقتصادي، اجتماعي، فرهنگي و سياسي) خود متوسل به گردشگري ورزشي شده اند. ورزش به عنوان پديده اي که با رقابت و فعاليت سر و کار دارد و گردشگري به عنوان تجربه اي شاد و سرگرم کننده دو سيستم ويژه اي هستند که رابطه اي تنگاتنگي با يکديگر دارند (افصح حسيني، ۱۳۸۵). در کشور ما نيز در کنار هزاران نوع جاذبه توريستي و تاريخي که وجود دارند، از لحاظ پتانسيل هاي لازم جهت راه اندازي فعاليت هاي مختلف ورزشي نيز در سطح بسيار مطلوبي قرار داريم. به نحوي که متاثر از شرايط متنوع اقليمي، توانايي راه اندازي و ايجاد سايت هاي بسيار عظيم و مجهز ورزشي در کشور در نقاط مختلف وجود دارد. با توجه به اهميت و ضرورت گردشگري ورزشي نگاهي ويژه به اين بخش براي پيشبرد اهداف اقتصادي در ورزش و تغيير نگرش گردشگران ورزشي، امري ضروري به نظر مي رسد. در اين فصل طرح کلي تحقيق جهت بررسي و شناسايي عوامل جذب کننده و بازدارنده گردشگران ورزشي فعال خارجي که به ايران سفر مي کنند، ارائه مي گردد. موضوعات اين فصل عبارت اند از: شرح و بيان مساله پژوهشي، اهميت و ارزش پژوهش، اهداف پژوهش، سوال هاي پژوهش، قلمرو و محدوده پژوهش، محدوديت هاي پژوهش و تعريف واژه هاي کليدي و اصطلاحات کاربردي.

۱-۲- شرح و بيان مساله پژوهشي

گردشگري^۱ يکي از عرصه هاي جديد مورد مطالعه علوم مختلف بوده و امروزه از جهات گوناگوني مورد توجه و عنايت کشورها واقع شده است، توجه به گردشگري از يک سو به علت ارزش هاي اقتصادي و از سوي ديگر به دليل اثرات فرهنگي و اجتماعي آن است (الواني و دهدشتي، ۱۳۷۳). امروزه گردشگري در بسياري از کشورها به منزله نمادي از هويت فرهنگي و يکي از منابع مهم کسب درآمد است و اين صنعت آنچنان در توسعه اقتصادي - اجتماعي کشورها اهميت دارد که اقتصاددانان آن را صادرات نامرئي ناميده اند (رضواني، ۱۳۸۰).

^۱-Tourism

تأثیر گردشگری در بهبود کیفیت سطح زندگی مردم، در آمد زایی ارزی، تولید ناخالص ملی^۱، ایجاد فرصت های شغلی، اثرات بین بخشی و توسعه ی سایر بخش ها نظیر کشاورزی و صنعت، بهسازی و توسعه ی زیر بنا ها، توزیع متعادل ثروت، ایجاد زمینه های توسعه در مناطق عقب مانده، تعاملات فرهنگی، افزایش سطح آگاهی توده ها، برقراری صلح و تحکیم روابط بین المللی، غیر قابل انکار است (بیک محمدی، ۱۳۷۹).

در تمامی کشورها، دولت جهانگردی را به منزله مهمترین عامل برای تقویت اشتغال و نیز برای ترقی اقتصادی نواحی فقیر تر و کمک به حفظ تعادل نواحی غیر متعادل در نظر داشته است (الیوت^۲، ۱۹۳۵).

امروزه گردشگری پیکره اصلی اقتصاد کشورها را تشکیل می دهد، بطوری که نه تنها به عنوان منبع مهم درآمد ارزی از آن یاد می شود، بلکه مولد اقتصاد و ایجاد کننده فرصت های شغلی در اقتصاد کشورهاست. جهانگردی از یک طرف روشی بسیار مهم به منظور مشارکت در صلح جهانی از طریق تفاهم بین المللی و ایجاد روابط دوستانه و تعامل فرهنگی است، از طرف دیگر رونق جهانگردی در یک کشور مهم ترین نشانه ثبات سیاسی و امنیت اجتماعی است و از این رو اهتمام دولت ها برای توسعه این صنعت برای تحقق چندین منظور است (هاشمی، ۱۳۸۴). گردشگری با انتقال قوی خرید مناطق شهری و صنعتی به نقاطی که توسعه چندانند ندارد بین این مناطق تعادل ایجاد می کند و چهره تجارت محلی و منطقه ای را با توجه به میزان اعتبار آن دگرگون می کند (ارسیان، ۱۳۸۲). گردشگری یک صنعت رشد یابنده کاربر است و در ایجاد بخشی از مشاغل بسیار تخصصی و عمدتاً برای مشاغل کم تخصصی حائز اهمیت است و در نواحی فقیرتر یک کشور، تأمین شغل توسط جهانگردی می تواند بسیار مهم باشد (الیوت، ۱۹۳۵). هر ساله قریب به یک هشتم جمعیت جهان سفر می کنند و گردشگری یکی از مهمترین پدیده های قرن حاضر است (زیرک باش ۱۳۸۶).

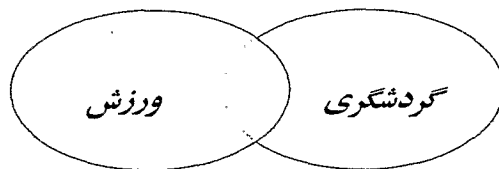
از طرف دیگر ورزش در جهان امروز، از مقوله یک نوع فعالیت دسته جمعی و تفریح و سرگرمی فراتر رفته و مفهوم و حوزه وسیع و پیچیده ای به خود گرفته است، نگاه به ورزش نگاهی علمی شده و ورزش به عنوان یکی از اثر گذارترین پدیده ها در اوضاع اقتصادی، سیاسی، اجتماعی و فرهنگی جوامع تبدیل شده است (خسروی، ۱۳۸۵). در روزگار قدیم هدف عمده چنین فعالیتی کسب نشاط و سرگرمی بوده و بیشتر در حد محلی و منطقه ای بدان توجه می شده است، اما اکنون حکومت ها آن را، بعدی از توسعه یک جامعه بشمار می آورند و سرمایه گذاری های کلانی را در جهت بهره برداری های اقتصادی و سیاسی در این راستا انجام می دهند (مالمیر، ۱۳۸۵). همگام شدن ورزش با فرایندی به نام جهانی شدن، آن را از حد محلی خارج و تبدیل به یک پدیده جهانی

^۱ - Gross National Product (GNP)

^۲ - Elliot

کرده است که نمودهای آن را می توان در مسابقات جهانی نظیر المپیک و بازی های جهانی دید (مالیر ، ۱۳۸۵) . با این تفاسیر ، امروزه پیوند بین گردشگری و ورزش نوع جدیدی از توریسم (توریسم ورزشی) را ایجاد نموده که بسیار مورد علاقه و استفاده مردم دنیا واقع شده است . در کشور ما نیز در کنار هزاران نوع جاذبه توریستی و تاریخی که وجود دارد از لحاظ توانمندی های لازم جهت راه اندازی فعالیت های مختلف ورزشی نیز در سطح بسیار مطلوبی قرار داریم به نحوی که متأثر از شرایط متنوع اقلیمی ، توانایی راه اندازی و ایجاد مراکز بسیار عظیم و مجهز ورزشی در نقاط مختلف کشور وجود دارد (افصح حسینی ، ۱۳۸۵) . با وجود اختلاف ظاهری ورزش و گردشگری ، باید به قرابت بیش از پیش این دو مقوله به یکدیگر اذعان داشت ، زیرا با توجه به سه عنصر مهم توریسم ، یعنی جاذبه های فرهنگی ، طبیعی و ورزشی که به عبارتی سه عامل توسعه پایدار می باشد و بارشد قابل توجه توریسم در ۵۰ سال گذشته ، توریسم ورزشی یکی از مهم ترین پدیده های اقتصادی و اجتماعی در قرن بیستم بوده است (هنرور و همکاران ، ۱۳۸۴) . یکی از مؤلفه های مهم و تعیین کننده در صنعت گردشگری ، توجه به ورزش و توسعه و تقویت آن و برگزاری مسابقات در سطوح مختلف داخلی و بین المللی است (هاشمی ، ۱۳۸۴) . ورزش به عنوان پدیده ای که با رقابت و فعالیت سرو کار دارد و گردشگری به عنوان تجربه ای شاد و سرگرم کننده ، دوسیستم ویژه ای هستند که رابطه ای تنگاتنگ با یکدیگر دارند (جردن^۱ ، ۲۰۰۵) . ورزش یکی از متداول ترین عوامل ایجاد انگیزه برای گردشگری است و گردشگری ورزشی ، از ترکیب جهانگردی و ورزش پدید آمده است ، به عبارت دیگر ورزش یکی از فعالیت های مهم گردشگران درحین گردشگری است .

هینچ و هایام^۲ (۲۰۰۳) تعامل این دو محیط را در شکل زیر مشخص کرده اند



شکل (۱-۱) وجه تلاقی ورزش و گردشگری

^۱- Jordan

^۲-Hinch & Higham